

REGIONAL ASIA-PACIFIC CONFERENCE ON

GENDER AND DISASTER RISK REDUCTION

16-18 May 2016

Ha Noi, Viet Nam

Giảm nhẹ rủi ro thiên tai có hòa nhập
người khuyết tật
Mai Dung, Malteser International

Nội dung

- Tại sao cần hòa nhập người khuyết tật (NKT) trong giảm nhẹ rủi ro thiên tai (GNRRTT)?
- Cách tiếp cận, chiến lược, thách thức thực hiện quản lý rủi ro thiên tai (QLRRTT) dựa vào cộng đồng có hòa nhập NKT?
- Kết quả đạt được
- Thách thức và khuyến nghị

Tại sao cần hòa nhập người khuyết tật trong GNRRTT?

- 15% dân số thế giới là NKT (WHO 2011). Nếu tính cả thành viên gia đình của NKT thì những người ảnh hưởng bởi khuyết tật **không còn là thiểu số** nữa ... (40% dân số thế giới?)

- Tỷ lệ tử vong của NKT cao hơn những nhóm người dân khác trong cộng đồng từ 2-4 lần (2004 -2014 Nhật Bản)
- Thiên tai là một trong những nguyên nhân dẫn tới khuyết tật. Ví dụ: sau sóng thần ở Châu Á, số lượng NKT ở những nơi bị ảnh hưởng bởi sóng thần tăng 20% (tổ chức CBM)
- Trong thiên tai, NKT là một trong những nhóm dễ bị rủi ro cao: ví dụ, NKT không đi sơ tán hoặc thường đi sơ tán rất muộn

Khảo sát về GNRRTT có hòa nhập NKT

Cấp khu vực: khảo sát 137 quốc gia (khảo sát toàn cầu năm 2013 của Văn phòng GNRRTT LHQ - UNISDR)

- Hơn **85%** NKT không tham gia trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Việt Nam: Khảo sát đại diện 733 NKT tại 5 tỉnh/thành phố ở Việt Nam (2013):

- **74%** không biết kế hoạch phòng, chống thiên tai của cộng đồng
- **69%** đã không được tham gia vào quá trình ra quyết định và lập kế hoạch phòng, chống thiên tai
- **31%** cho rằng các nhu cầu cần hỗ trợ của họ đã được đề cập trong kế hoạch phòng, chống thiên tai của cộng đồng
- **76%** NKT gặp khó khăn trong việc sơ tán

Vì sao cần hòa nhập người khuyết tật trong GNRRTT?

Các Công ước và Luật pháp Việt Nam và quốc tế công nhận quyền bình đẳng của NKT trong các hoạt động GNRRTT:

- Khung Hành động Sendai xác định NKT là nhóm người cần được ưu tiên hỗ trợ
- Điều 11 Công ước LHQ về Quyền của NKT nêu rõ NKT có quyền được bảo vệ và đảm bảo an toàn trong thiên tai.
- Chiến lược Incheon về Quyền của NKT ở khu vực châu Á và Thái Bình Dương (2012-2022) yêu cầu hòa nhập NKT trong quản lý và chuẩn bị ứng phó thiên tai.
- Luật NKT Việt Nam khuyến khích các hoạt động hỗ trợ NKT và ngăn ngừa các rủi ro dẫn đến khuyết tật
- Luật phòng chống thiên tai của Việt Nam nhấn mạnh việc ưu tiên các nhóm có nguy cơ cao tham gia xây dựng kế hoạch phòng, chống thiên tai

**Phụ nữ khuyết tật gặp
nhiều rủi ro hơn nam
giới khuyết tật trong
thiên tai**

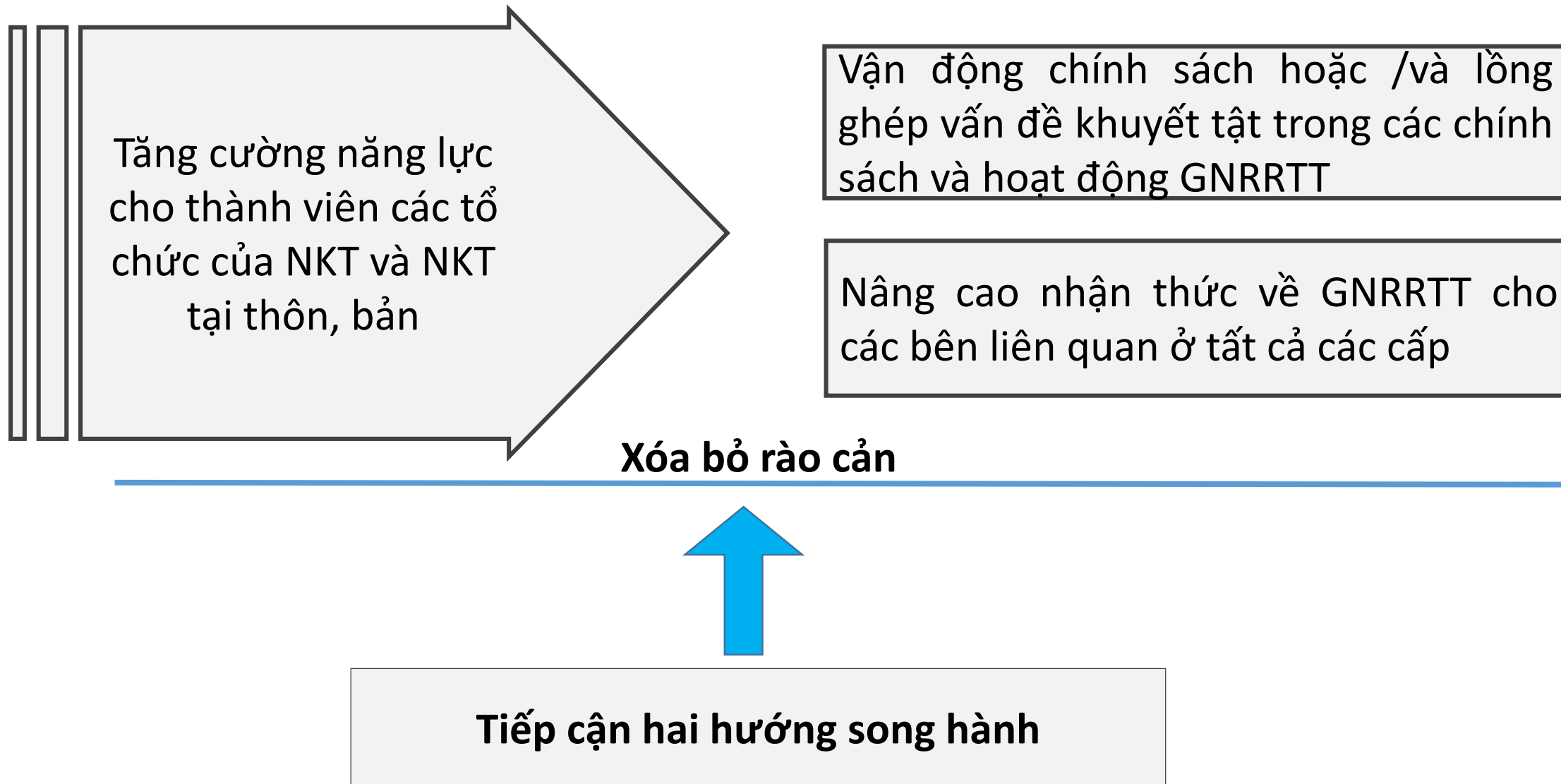
Không tham gia (cho là không có sức khỏe, gánh nặng xã hội) hoặc tham gia nhưng không tự tin đề xuất nhu cầu cần hỗ trợ trong các cuộc họp lập kế hoạch tại cộng đồng

Ít cơ hội tiếp cận các hoạt động xây dựng năng lực về GNRRTT

Không muốn sơ tán do thiếu hỗ trợ về điều kiện vệ sinh (không tự tin yêu cầu hỗ trợ, không có người hỗ trợ hoặc người hỗ trợ không hiểu nhu cầu để đáp ứng)

Phụ nữ khuyết tật sống với bố mẹ già thường đối mặt với những rủi ro cao hơn

Cách tiếp cận về quản lý rủi ro thiên tai có hòa nhập người khuyết tật

Chiến lược hòa nhập người khuyết tật trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Kết quả các nỗ lực hòa nhập NKT trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

- NKT tại 47 thôn thí điểm/ 6 xã/ 3 huyện đã thay đổi vai trò trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Thành viên của ban quản lý rủi ro thiên tai cấp thôn

Người điều hành các cuộc họp lập kế hoạch phòng, chống thiên tai

Tập huấn viên các lớp tập huấn quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Kế hoạch phòng, chống thiên tai của 47 thôn và 01 xã được UBND xã phê duyệt bao gồm các giải pháp hỗ trợ NKT

Kết quả các nỗ lực hòa nhập NKT trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

- Thành viên các Hội NKT, trẻ khuyết tật đóng vai trò chủ động, quan trọng đối với việc đảm bảo hòa nhập NKT trong GNRRTT ở cấp quốc gia và quốc tế

Vận động chính sách

Tập huấn quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Đóng góp xây dựng hướng dẫn lồng ghép giới trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Kết quả các nỗ lực hòa nhập NKT trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Các cơ quan ra quyết định xác nhận vai trò quan trọng của NKT trong GNRRTT:

- Đề án 1002 của Chính phủ
- Thông tư hướng dẫn thực hiện Đề án 1002
- Thông tư hướng dẫn đánh giá sau thảm họa
- Dự thảo kế hoạch hành động thực hiện Công ước quốc tế về quyền của NKT tại Việt Nam

Ký kết thỏa thuận hợp tác giữa Bộ NN-PTNT và Bộ LĐTBXH nhằm tăng cường hòa nhập NKT trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng tại Việt Nam

Thách thức

- Các bộ, ban, ngành/các tổ chức quốc tế chưa thực sự xem khuyết tật là vấn đề xuyên suốt, cần thực hiện hiệu quả → ảnh hưởng tới hiệu quả xóa bỏ rào cản cho NKT trong GNRRTT
- Quan điểm của các tổ chức đối với việc hòa nhập NKT: là một vấn đề kỹ thuật; khó thực hiện, chú trọng đến số lượng hơn chất lượng của việc hòa nhập, chỉ tập trung vào nhóm đối tượng hưởng lợi chính của tổ chức (ví dụ: tổ chức tập trung vào trẻ em chỉ tập trung làm việc với trẻ em không khuyết tật)
- Thiếu cơ sở dữ liệu tách biệt về giới, độ tuổi, khuyết tật để hỗ trợ xây dựng chính sách, đưa ra các biện pháp thích hợp để hỗ trợ NKT
- Thiếu tổ chức của NKT ở các cấp khác nhau để phối hợp với các bên liên quan trong GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng
- Huy động sự tham gia của NKT cũng như các thành viên các Hội NKT trong các hoạt động GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng nếu thiếu các can thiệp cải thiện sinh kế
- Thiếu hướng dẫn lồng ghép giới trong GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng có tính đến yếu tố khuyết tật nhằm giúp nâng cao vai trò của NKT, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em khuyết tật trong GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng

Khuyến nghị

- **Thành lập các tổ chức của NKT các cấp** để có người phối hợp với các cơ quan làm công tác GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng
- **Tin tưởng vào khả năng của NKT, đặc biệt là phụ nữ khuyết tật** và áp dụng các phương pháp thích hợp để làm việc với NKT → khuyến khích tham gia tích cực vào GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng
- NKT khác với người không khuyết tật. Nam giới khuyết tật và phụ nữ khuyết tật khác nhau → cần **phân tích những khác biệt này** trong đánh giá rủi ro và tìm biện pháp thích hợp để tăng cường bình đẳng giới và giảm thiểu rủi ro
- **Loại bỏ các rào cản đối với NKT** trong GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng → đảm bảo sự tham gia hiệu quả của NKT
- **Xây dựng năng lực cho NKT** về GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng trước khi mời tham gia các hoạt động GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng → đủ tự tin nêu nhu cầu và vận động chính sách hiệu quả

Khuyến nghị

- **Nâng cao nhận thức và năng lực GNRRTT/QLRRTT** dựa vào cộng đồng có hòa nhập NKT cho các cơ quan/tổ chức làm GNRRTT, vấn đề người khuyết tật → tăng hiệu quả vận động chính sách và thực hiện các hoạt động GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng có hòa nhập NKT
- Đảm bảo **đại diện NKT, bao gồm phụ nữ khuyết tật** trong các ban phòng, chống thiên tai/nhóm hỗ trợ kỹ thuật các cấp
- Rà soát và **bổ sung các chính sách** hỗ trợ NKT tham gia hiệu quả vào các hoạt động GNRRTT/QLRRTT dựa vào cộng đồng
- Thiết lập **cơ chế và xây dựng hướng dẫn thu thập dữ liệu có phân tách** về giới, tuổi và khuyết tật trước và sau thiên tai
- **Hỗ trợ** thực hiện các **mô hình/sáng kiến** về quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng **đảm bảo khả năng tiếp cận** của mọi người dân đối với các hệ thống cảnh báo sớm và các kế hoạch phòng, chống thiên tai

Mạng lưới các tổ chức làm công tác GNRRTT có hòa nhập NKT

**Malteser
International**

Order of Malta Worldwide Relief

Cảm ơn quý vị đã chú ý lắng nghe!